

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**

**PROGRAMA
PENTRU
ARTE VIZUALE - ARHITECTURĂ**

**- București -
2020**

Notă de prezentare

Programele pentru perfecționarea pregătirii de specialitate a cadrelor didactice urmăresc afirmarea de noi competențe profesionale prin aprofundarea unor concepte și orientări cu privire la educația pentru arhitectură înțeleasă ca activitate creativă specifică de formare în spirit cultural a tinerei generații.

Prezenta programa are în vedere atât însușirea temeinică și completă a conținutului teoretic care vizează definirea procesului arhitectural, semnificațiile spațiului arhitectural și legile compoziției de arhitectură, cât și însușirea funcțiilor practice ale acesteia, prin aspectele care vizează funcționalitatea, tehnica și tehnologia.

Cadrelle didactice care se prezintă la examenul național de obținere a definitivării în învățământ sunt, în general, absolvenți de doar câțiva ani ai institutelor de învățământ superior. Din acest punct de vedere, examenul trebuie să ateste următoarele:

- stăpânirea cunoștințelor generale din științele educației asimilate deja, cu accent pe aplicațiile lor practice (proiectare, strategii didactice, mijloace de învățământ, creativitate);
- aplicarea creativă a informațiilor din didactica specialității dobândite anterior și îmbogățite prin experiența de catedră (limbaj arhitectural și teoria spațiului arhitectural)
- preocupări de optimizare și ameliorare a mijloacelor de accesibilizare a conținutului programei școlare în funcție de particularitățile individuale ale nivelului de pregătire al elevilor;
- calitatea documentării privind cultura de arhitectură în școala actuală: mass-media, publicitate, informarea la bibliotecă, etc.;
- demonstrarea unor capacități de descoperire a mijloacelor și căilor specifice de cultivare și stimulare a vederii în spațiu, a înțelegerii și reprezentării spațiului arhitectural și a creativității elevilor.

Obiectivele învățământului preuniversitar de arhitectură vizează:

- Înțelegerea spațiului arhitectural, însușirea tehnicilor de reprezentare și modelare în spațiul bi- și tridimensional, înțelegerea principiilor de compoziție spațială, a aspectelor referitoare la textură, materialitate, lumină, tipologii structurale și funcționale;
- Formarea capacității de a formula și a susține o idee în cadrul procesului de creație, însușirea expresiei „concept”, înțelegerea procesului creativ, astfel încât acesta să devină o activitate conștientă;
- Conștientizarea elevilor asupra responsabilității profesiei de arhitect, prin faptul că arhitectul creează și organizează spațiul, cu efecte de lungă durată, iar modul în care mediul construit este planificat, proiectat, realizat, utilizat, relaționat cu peisajul și întreținut are o influență definitorie, pe termen lung, asupra fiecăruia dintre noi;
- Cunoașterea patrimoniului arhitectural național și local, în context european, cu rol în definirea identității culturale individuale;
- Capacitatea elevilor de a lucra în echipă, de a colabora și împărtăși idei.

În perspectiva atingerii acestor obiective, caracterul integrator pentru disciplina Arhitectură este dezvoltat în cadrul mai larg al demersului metodic, învățarea în domeniul arhitecturii vizând atât aspecte teoretice cât și de înțelegere și de reprezentare a spațiului arhitectural, punerea în aplicare a acestor conținuturi, îndeosebi în cadrul orelor de Atelierului de specialitate - Arhitectură, implicând, din partea profesorilor, motivații de inovare și descoperire a unor strategii, modalități tehnice, mijloace și forme active pentru formarea și dezvoltarea educației pentru arhitectură, a vederii în spațiu și stimularea creativității elevilor.

Acestea constituie obiectivul fundamental al îmbogățirii informației de specialitate, psihopedagogice și metodologice și criteriul evaluării prestației fiecărui cadru didactic, pe linia

preconizată de reforma curriculară în curs de desfășurare în învățământul românesc de toate gradele, astfel încât beneficiarii acestuia să poată fi capacitați spre a fi la înălțimea așteptărilor societății secolului XXI, în contextul unei societăți culturale sustenabile.

COMPETENȚELE CADRULUI DIDACTIC IN DOMENIUL ARIEI CURRICULARE ARTE – ARHITECTURĂ

Competențe specifice

Competența în elaborarea unor proiecte de specialitate sau interdisciplinare, individuale și/sau comune.

Competențe de a concepe curriculum la decizia școlii pe aria curriculară Arte - Arhitectură.

Competențe în structurarea și argumentarea propriilor atitudini estetice față de fenomenul cultural-artistic în general și arhitectural în special.

Competențe în utilizarea tehnologiilor informaționale specifice comunicării vizuale și reprezentării spațiului arhitectural.

Competența de conturare a unui profil intelectual și profesional prin consultarea constantă a materialelor bibliografice (de specialitate și din perspectivă interdisciplinară).

Cunoașterea temeinică a conținuturilor științifice și metodice ale disciplinei.

Competența de a construi /alcătui demersuri didactice interactive cu integrarea conținuturilor metodice.

Competența de adecvare a demersului didactic la colectivul clasei și/sau la specificul disciplinei.

Competența de a actualiza prin lecturi, activități în atelier, demonstrații, expuneri, proiecte conform cerințelor reformei curriculare; comunicarea eficientă cu parteneri în activitatea educațională.

Competențe transversale

Competențe pentru dezvoltarea personală:

- Capacitate de autoevaluare a nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele locului de muncă;
- Gândire structurată;
- Target pentru prestare optimă;
- Reevaluarea corectă a resursei timp;
- Personal branding.

Managementul resursei umane / a clasei de elevi:

- Capacități de team building;
- Managementul performanței;
- Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă pe diverse paliere ierarhice.

Leadership:

- Management strategic;
- Planificare;
- Motivarea și antrenarea grupului de lucru / clasei de elevi.

TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ- ARHITECTURĂ

I. TEORIA ȘI ESTETICA ARHITECTURII

1. DEFINIREA ARHITECTURII CA OBIECT, FENOMEN, ACTUALITATE

Procesul istoric de definire a arhitecturii.

2. SPAȚIUL EXISTENȚIAL ȘI SPAȚIUL ARHITECTURAL

Nivelurile spațiului existențial, nivelurile spațiului arhitectural și interacțiunile dintre acestea la nivel geografic, peisager, urbanistic, de obiect arhitectural. Influența elementelor de mediu: climă, apă și teren asupra spațiului arhitectural. Conformarea volumetrică, soluții constructive, materiale de construcții utilizate în arhitectura vernaculară. Conceptul de dezvoltare durabilă în arhitectură.

Date fundamentale ale spațiului arhitectural, organizare și compoziție. Elemente de morfologie în analiza spațiului arhitectural. Principii de compoziție în arhitectură și în urbanism. Studiul structurilor naturale, interpretarea și organizarea lor în compoziție; Măsura exterioară, interioară, măsura absolută. Scara, raport, proporții. Lumină și culoare în spațiul arhitectural. Metode de reprezentare tridimensionale și bidimensionale ale spațiului arhitectural. Noțiuni de estetică urbană, estetică arhitecturală.

Conținut, formă și funcție. Teoria locuirii.

Teoria programelor de arhitectură. Condiții optime ale confortului interior față de particularitățile funcționale și psihofiziologice ale omului: zonificare, scară modulară, flexibilitate spațială.

Interpretarea tehnică a spațiului arhitectural. Rolul materialelor de construcție în evoluția structurii spațiului arhitectural și a anvelopei clădirii. Materiale de construcție sustenabile.

Relațiile dintre caracteristicile spațiale, constructive și funcționale ale diferitelor programe de arhitectură.

Noțiuni de spațiu public urban. Arhitectura spațiului străzii. Tipuri de spațiu public, semi-public, spațiu privat.

BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ

- Alexander, Christopher, *Notes on the Synthesis of Form*, Cambridge Mass, Harvard University Press, 1986
- Arheim, R., *Dynamique de la forme architecturale*, Architecture & Recherches/Pierre Mardaga 1982
- Arheim, R., *Arta și percepția vizuală*, Editura Meridiane, București, 1982
- Argan, Giulio Carlo, *Arta Modernă*, Editura Meridiane, București, 1985
- Benevolo, Leonardo, *Storia della Città*, Laterza, 1982
- Blake, Pietre, *Mies van der Rohe, Architecture and Structure*, Pelikan Book 1990
- Ching, Francis D.K., *Form, Space and Order*, 1996, John Wiley et Sons, Inc, 27
- Constantin Paul, *Culoare-Artă-Ambient*, Editura Meridiane, București, 1979

Constantin Paul, *Arta 1900 în România*, Editura Tehnică, București, 1988

Curinschi Vorona Gh., *Introducere în arhitectura contemporană*, Editura Tehnică, București, 1991

Curinschi Vorona Gh., *Istoria universală a arhitecturii*, Editura Tehnică, București, vol. I - 1979, vol. II - 1982, vol. III

Damian Ascanio, *Le Corbusier*, Editura Meridiane, București, 1969

Enache, M., Ionescu, I., *Geometrie descriptivă și perspectivă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983

Evenson, Thomas Thus, *Archetypes in architecture*, Norwegian University Press, 1991

Focillon, H., *Viața formelor*, Editura Meridiane, București, 1977

A. Gheorghiu, A., *Proporții și trasee geometrice în arhitectură*, Ed. Tehnică, București, 1991

Ionescu, Grigore, *Arhitectura populară în România*, Editura Meridiane, București, 1971

Ionescu, Grigore, *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor*, Editura Academiei, București, 1989

Ionescu, Iulius, *Perspectiva. Instrumente de proiectare*, Editura Universității Ion Mincu, București, 2009

Iliu, Liana, *Orașul grădină și evoluția conceptului*, Editura Universitară "Ion Mincu", București, 2005

Iurov, C., *Arhitectura bionică*, Editura Tehnică, București, 1985

Kurokawa, Kisho, *Architecture de la Symbiose*, Electa Moniteur, 1987

Laurian, Radu, *Probleme de estetica orașelor*, Editura Tehnică, București, 1965

Moughtin, Cliff, *Street and Square*, Butterworth Architecture, Oxford, 1992

Moos, Stanislau von, *Ie Corbusier, l'Architecte et son mythe*, Horizons de France, 1971

Moussavi, Farshid, *The Function of Form*, Actar, Harvard University Graduate School of Design, 2009

Mumford, Lewis, *La cité é travers l'histoire*, Éditions du SEUIL, 1964

Ochinciuc, C., *Conceptul dezvoltării durabile în arhitectură. Proiectarea integrată*, Editura Universitară "Ion Mincu", București, 2002

Panchyk, K., *Solar Interiors*, Van Nostrand Reinhold Comp., 1984

Păun, Silvia, *Valoarea arhitecturii autohtone*, Ed. Per Omnes Artes, București, 2003

Radian, H., R., *Cartea proporțiilor*, Editura Meridiane, București, 1981

Risselada, Max, (ed.), *Raumplan versus Plan Libre- Adolf Loos / Le Corbusier*, 010 Publishers, Rotterdam, 2008

Scherr, R., *The Grid: Form and Process in Architectural Design*, USA Books, 2001

Sitte, Camillo, *Arta construirii orașelor*, Editura Tehnică, București, 1992

Steele, James, *Ecological Architecture*, Thames and Hudson, 2005

Tănăsescu, A., *Geometrie descriptivă, perspectivă, axonometrie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983

Teodoru, Horia, *Perspectiva*, Ed. Meridiane, București, 1968

Trișcu, Aurelian, *Spații urbane pietonale*, Arta Grafică, 1985

Vasilescu, Sorin, *Arhitectura Modernă*, Editura Universitară "Ion Mincu", București, 1992

Voiculescu, Sanda, *Arhitectură Antică și Medievală*, Editura Universitară "Ion Mincu", București, 1986

II. DIDACTICA ARHITECTURII

Metode de transmitere și interpretare a ansamblului de coduri ale limbajului profesional în predarea cunoștințelor teoretice de arhitectură.

Metode de predare a programelor de arhitectură în cadrul orelor de atelier sau la materiile teoretice - formularea problemei (temă), formularea soluției (interpretarea datelor de temă), concretizarea

soluției (metodologia), înțelegerea soluției (răspunsul optim funcțional, stilistic și spațial-volumetric).

Căi și mijloace de convertire a experiențelor de percepție și controlul spațiului real prin noțiuni de desen, geometrie descriptivă și perspectivă și de proiectare cu ajutorul calculatorului, în formarea capacităților conceptual - proiective ale elevilor.

Metode de evaluare (aplicații, verificări) ale calității informației pe care elevii și-au însușit-o în procesul instruirii specifice domeniului arhitecturii.

Metode de relaționare a domeniului arhitecturii la celelalte discipline care din aria culturii generale și de specialitate a elevilor.

Aspecte psihopedagogice și metodice ale formării deprinderilor de percepere în spațiu. Eficiența diferitelor metode și procedee de reprezentarea spațiului arhitectural prin studiu după natură în școală și pe teren.

Spațiul muzeal și expozițional și proiectele de documentare și analiză în teren, ca resursă complexă de acumulare de cunoștințe de specialitate, interpretare și creație.

BIBLIOGRAFIE PENTRU DIDACTICA ARHITECTURII

- Amabile, Teresa M., *Creativitatea ca mod de viață*, Ed. Știință și Tehnică, București, 1997;
- Antonesei, L., *Introducere în pedagogie. Dimensiuni axiologice și transdisciplinare ale educației*, Ed. Polirom, Iași, 2002;
- Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002
- Cucoș, C., *Psihopedagogie pentru examenul de definitivat și gradele didactice*, Editura Polirom, Iași, 2009
- Gagne, R., Briggs, S., J., *Principii de design ale instruirii*, Editura Didactică și Pedagogică, 1977
- Gagne, R., *Condițiile învățării*, Editura Didactică și Pedagogică, 1975
- Gagnier, Jacques, *Les lycees du futur*, L'Harmattan, 1991
- Hardy, Tom (ed.), *Art Education in a postmodern world*, Intellect Books, Bristol, 2006
- Landsheere V. de, Landsheere G. de, *Definirea obiectivelor educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977
- Meiss, Pierre von, *De la cave au toit. Temoignage D'un enseignement d'architecture*, Presses polytechniques et universitaires romandes, Lausanne, 1991
- Neacșu, L., *Instruire și învățare*, Editura Științifică, București, 1990
- Nicola, I., *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996
- Piaget, J., *Biologie și cunoaștere*, Editura Dacia, Cluj, 1971
- Stan, Emil, *Managementul clasei*, Ed. Aramis, București, 2003;
- Stan, Emil, *Pedagogie postmodernă*, Ed. Institutul European, Iași, 2003;
- Toma, Iulian - Dalin, *Muzeul contemporan. Programe educaționale*, Ed. Institutul European, Iași, 2007;
- Toma, Steliana, *Curs de pedagogie*, Institutul de Construcții, București, 1991 ***** *Teorii ale limbajului. Teorii ale învățării*, Editura Politică, București, 1988

Notă:

Sunt obligatorii documentele școlare reglatoare valabile în anul școlar în care se susține examenul - planuri-cadru, programe școlare și manualele cuprinse în Catalogul manualelor școlare, valabile în învățământul preuniversitar în anul susținerii examenului.

